

**แผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2555**

โดย

คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

**สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ**

คำนำ

ด้วยปรากฏเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษา (Cooperation Education) เป็นแนวทางสำคัญที่ทำให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์พร้อม มีคุณภาพ คุณลักษณะและสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตทั้งภาครัฐและเอกชน คณะรัฐมนตรีโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ มีนโยบายให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาในระบบสหกิจศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต และองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งสถาบันอุดมศึกษา นักศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต สมาคมสหกิจศึกษาไทย เครือข่ายเพื่อการพัฒนาอุดมศึกษา องค์กรวิชาชีพ และองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเรื่องแผนการดำเนินงานส่งเสริมสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2551-2555 ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่จัดเตรียมโดยคณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกลยุทธ์หรือแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการจัดการศึกษาในระบบสหกิจศึกษาของทุกภาคส่วน โดยจัดทำเป็นกลยุทธ์สหกิจศึกษาในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2551 – 2555) ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย กลยุทธ์ มาตรการ โครงการและกิจกรรมตามกลยุทธ์สหกิจศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเชื่อว่าจะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนได้ใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการ หรือร่วมให้การส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษามีความมั่นคงต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และสมรรถนะตรงความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน และประเทศชาติโดยรวมต่อไป

(นายสุเมธ แย้มมน)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ประธานอนุกรรมการ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สหกิจศึกษา (Cooperation Education) เป็นการศึกษาที่ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต เป็นระบบการศึกษาที่เน้นประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงานจริงในองค์กรผู้ใช้บัณฑิต (Work Based Learning) หรือการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integeated Learning : WIL) สหกิจศึกษาช่วยให้บัณฑิตสามารถเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ทั่วโลกได้มีการจัดการศึกษาโดยใช้ระบบสหกิจศึกษาในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาอย่างแพร่หลาย

หลักการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษา ยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้พื้นฐานที่สนับสนุนการสร้างประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักศึกษาใน 2 ทฤษฎีสำคัญ ได้แก่ ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) กับทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นสภาพจริง (Authentic Learning) ซึ่งการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นกรณีหนึ่งของการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ ทักษะการทำงานและทักษะเฉพาะที่สัมพันธ์กับวิชาชีพ ได้รู้จักชีวิตที่แท้จริงของการทำงานก่อนสำเร็จการศึกษา และเป็นแนวทางที่สำคัญที่ทำให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติได้จริง มีความสามารถในการปรับตัว แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในงานและองค์กรทำให้มีความพร้อมมากที่สุดเมื่อสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตและสถาบันอุดมศึกษายังได้รับประโยชน์ในเชิงความร่วมมือและการพัฒนาปรับปรุงงานหลักสูตร องค์กรความรู้และอื่น ๆ

จุดกำเนิดสหกิจศึกษาในประเทศไทย ได้เริ่มที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ซึ่งพัฒนาระบบสหกิจศึกษาในปี พ.ศ. 2536 โดยความร่วมมือจากภาคธุรกิจ อุตสาหกรรมและภาครัฐ โดยจัดหลักสูตรให้มีภาคสหกิจศึกษาสลับกับภาคการเรียนปกติ เริ่มส่งนักศึกษารุ่นแรกไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในปี พ.ศ. 2538 หลังจากนั้นมีการขยายผลไปยังสถาบันอุดมศึกษาอื่น ๆ และเกิดพัฒนาการของสหกิจศึกษาในประเทศไทย โดยในปีการศึกษา 2545 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ริเริ่มโครงการพัฒนาสหกิจศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะโครงการนำร่องโดยใช้ต้นแบบจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้สนับสนุนให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีออกไปปฏิบัติงานอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา เริ่มในภาคที่ 2 ของระบบทวิภาค ในปีการศึกษา 2545 มีสถาบันอุดมศึกษา 17 สถาบัน สถานประกอบการ 257 แห่ง และนักศึกษาจำนวน 679 คน เข้าร่วมโครงการและได้ขยายผลจนถึงรุ่นที่ 5 ในปีการศึกษา 2547 โดยรวมแล้วมีสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วม 60 สถาบัน สถานประกอบการ 2,000 แห่ง และนักศึกษารวม 10,444 คน หลังจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่ได้สนับสนุนงบประมาณแต่ยังคงสนับสนุนด้านนโยบายต่อไป

จากรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการสหกิจศึกษานำร่อง พบว่า องค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้ประโยชน์จากโครงการสหกิจศึกษา ทั้งจากการนิเทศของอาจารย์ รายงานวิชาการของนักศึกษา โครงการงานและงานประจำที่นักศึกษาศึกษาปฏิบัติ เกิดความร่วมมือทางวิชาการและใช้สหกิจศึกษาเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกพนักงานใหม่ ผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญ คือ องค์กรผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นว่าบัณฑิตที่ผ่านหลักสูตรสหกิจศึกษามีศักยภาพมากกว่านักศึกษาที่ผ่านหลักสูตรการฝึกงานภาคฤดูร้อน และรัฐควรสนับสนุนให้มีสหกิจศึกษาต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาระบบสหกิจศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อให้บัณฑิตมีความสมบูรณ์พร้อม มีคุณภาพและคุณลักษณะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต 2) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นภาคผู้ผลิตบัณฑิตได้เชื่อมโยงสัมพันธ์กับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตและเกิดการบูรณาการความร่วมมือในการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การวิจัย และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ 3) เพื่อให้องค์กรผู้ใช้บัณฑิตได้รับประโยชน์จากโครงการหรืองานที่นักศึกษาปฏิบัติ อีกทั้งใช้ประโยชน์จากสหกิจศึกษาในการสรรหาและพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ 4) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีเป้าหมายที่สำคัญระยะ 5 ปี ระหว่าง ปีการศึกษา 2551-2555 ดังนี้ 1) เสริมสร้างให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการสหกิจศึกษาแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือ สถาบันอุดมศึกษา (อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา) องค์กรผู้ใช้บัณฑิต และภาคสังคม โดยการประชาสัมพันธ์เชิงความรู้ทั่วไปแก่ภาคสังคม และความรู้เชิงลึกสำหรับกลุ่มที่ต้องบริหารจัดการดำเนินงานสหกิจศึกษา ได้แก่ กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต 2) ใช้สหกิจศึกษาเป็นแนวทางหนึ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยให้ผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด ลดผลการสูญเปล่าในการผลิตบัณฑิตและนำพาประเทศให้สามารถแข่งขันได้ โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด (ภาคผนวกที่ 1) จากจำนวนสถาบันอุดมศึกษาที่มี 88 สถาบันในปีการศึกษา 2549 ให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา เป็น 97, 106, 117, 129, 142 และ 156 สถาบันอุดมศึกษาในปีการศึกษา 2555 โดยไม่จำกัดสาขาวิชาชีพหรือหลักสูตร 3) มีจำนวนนักศึกษาหรือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสหกิจศึกษามีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตเพิ่มขึ้นตามเกณฑ์ประเมิน (Base Line) ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะจัดทำขึ้น และมีจำนวนนักศึกษาสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา จาก 13,630 คนในปีการศึกษา 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 15,000 16,500 18,150 20,000 22,000 และ 24,000 คนในปีการศึกษา 2555 4) มีจำนวนองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาเพิ่มขึ้นอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน ร้อยละ 10 ต่อปีการศึกษา จาก 5,810 องค์กรในปีการศึกษา 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 6,400 7,040 7,750 8,530 9,400 และ 10,340 องค์กรในปีการศึกษา 2555

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดกลยุทธ์หลักที่สำคัญไว้ 5 ประการ และในแต่ละกลยุทธ์ได้กำหนดมาตรการหรือแนวปฏิบัติในช่วงปีการศึกษา 2551-2555 ไว้ดังต่อไปนี้ 1) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกิจศึกษา เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดมองเห็นความสำคัญในคุณประโยชน์อย่างแท้จริงของสหกิจศึกษาและตัดสินใจเข้าร่วมโครงการด้วยความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง มาตรการสำคัญมีดังต่อไปนี้ 1.1) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะดำเนินการเผยแพร่ความรู้ในวงกว้างแก่ภาคสังคมทั่วไป ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรผู้ใช้บัณฑิตในรูปการสัมมนาประชาสัมพันธ์ทั่วไปในรูปของสื่อเอกสาร สื่อวิทยุและโทรทัศน์อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา 1.2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณให้สถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้

บัณฑิตตัวอย่าง ที่มีแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices) เป็นผู้สร้างความรู้ความเข้าใจในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการแก่สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต ให้มีความสามารถในการดำเนินการสหกิจศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมได้ ผ่านเครือข่ายพัฒนาอุดมศึกษา เครือข่ายวิชาชีพ เครือข่ายทรัพยากรมนุษย์ เครือข่ายสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

1.3) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะส่งเสริมการวิจัยเชิงนโยบาย การวิจัยสถาบัน การวิจัยเชิงวิชาการ และการติดตามประเมินผลที่เกี่ยวข้องกับสหกิจศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างกว้างขวาง

1.4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณในการเผยแพร่ความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี ที่เกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา องค์กรผู้ใช้บัณฑิต หรือหน่วยงานสนับสนุน อื่นๆอย่างกว้างขวางและเผยแพร่ไปสู่ภาคสังคมและประชาชน โดยให้สมาคมสหกิจศึกษาไทยเป็นผู้รับผิดชอบ

2) การกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานสหกิจศึกษาทั้งในส่วนของสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเพื่อให้เกิดผลในการปฏิบัติอย่างถูกต้อง เป็นแนวทางในการสนับสนุนส่งเสริมและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน 3) การส่งเสริมและสนับสนุนสหกิจศึกษาไทย สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกิจศึกษาประสบความสำเร็จ โดยนำเสนอคณะกรรมการการอุดมศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาสหกิจศึกษา จะดำเนินการผลักดันและเสนอให้รัฐบาลกำหนดมาตรการเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต การกำหนดมาตรการจูงใจให้อาจารย์และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเข้าร่วมงานสหกิจศึกษา สนับสนุนให้เครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่ายหลักและสมาคมสหกิจศึกษาไทยร่วมรณรงค์ส่งเสริมสนับสนุนและประสานการดำเนินการสหกิจศึกษา รวมทั้ง การส่งเสริมให้เกิดการทำข้อตกลงความร่วมมือและการใช้ทรัพยากรและองค์ความรู้ร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรผู้ใช้บัณฑิตเป็นรายกลุ่มประเภทขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต 4) การส่งเสริมและสนับสนุนสหกิจศึกษานานาชาติ การดำเนินการสหกิจศึกษานานาชาติเป็นแนวทางช่วยยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสหกิจศึกษาไทย เป็นหน่วยกลางทำหน้าที่ประสานกับต่างประเทศในการกำหนดกรอบความร่วมมือ และข้อตกลงในการดำเนินงานร่วมกัน รวมถึงการส่งนักศึกษาสหกิจศึกษาแลกเปลี่ยนกับนักศึกษาสหกิจศึกษาของแต่ละประเทศ 5) การติดตามประเมินผล จัดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานโดยสถาบันอุดมศึกษา การตรวจเยี่ยมการดำเนินงานสหกิจศึกษา ณ สถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต และการวิจัยผลสัมฤทธิ์การดำเนินการสหกิจศึกษา

ในด้านผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำนโยบายและกลยุทธ์สหกิจศึกษาไปสู่การปฏิบัตินั้น จะทำให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

1) คุณภาพบัณฑิต บัณฑิตที่จบการศึกษาด้วยหลักสูตรสหกิจศึกษาเมื่อเข้าสู่โลกของการทำงานจะใช้เวลาเรียนรู้งานน้อยลง เข้าใจระบบการทำงานในองค์กรและปรับตัวได้เร็วขึ้น มีความก้าวหน้าในสายงานอาชีพ และมีมุมมองในงานอาชีพของตนกว้างมากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาเป็นอย่างมาก

2) คุณภาพสถาบันอุดมศึกษา สหกิจศึกษาจะเป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูปอุดมศึกษาที่มุ่งปรับบทบาทของสถาบันอุดมศึกษา ให้กลับมาให้ความสำคัญกับภาคความต้องการหรือความพึงพอใจขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต เกิดความร่วมมือในทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับองค์กรผู้ใช้บัณฑิต มีระบบการส่งผ่านข้อมูลความต้องการที่นำไปสู่การปรับหลักสูตร และการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และความพยายาม

ที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ทำให้บัณฑิตมีงานทำมากขึ้น (Employability) มีรายได้สูงขึ้น และเป็นที่พอใจของสถานประกอบการ นอกจากนี้สหกิจศึกษายังช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ไปนิเทศงานนักศึกษาในองค์กรผู้ใช้บัณฑิต นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตมากยิ่งขึ้น และเกิดความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

3) คุณภาพขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต สหกิจศึกษาจะมีส่วนช่วยลดต้นทุนการผลิต ไม่เสียเวลาและงบประมาณในการพัฒนาความพร้อมของพนักงานใหม่ สามารถใช้กระบวนการสหกิจศึกษาในการสรรหาพนักงาน ทำให้ลดความเสี่ยงในการคัดเลือกพนักงานใหม่ที่ไม่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้ใช้ประโยชน์จากกรณีศึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา รายงานวิชาการ โครงการที่นักศึกษาสหกิจศึกษาจัดทำไปปรับปรุงกระบวนการทำงานหรือกระบวนการผลิตให้ดีขึ้น นำไปสู่ผลผลิตมวลรวมของประเทศที่สูงขึ้น และทำให้เกิดระบบที่องค์กรผู้ใช้บัณฑิตมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต และเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม

4) การสร้างองค์ความรู้ใหม่ สหกิจศึกษาจะช่วยสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นในองค์กรผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งต่อยอดไปสู่งานที่ปรึกษา และงานวิจัยเชิงพาณิชย์

5) ความสัมพันธ์เชิงลึกระหว่างภาคความต้องการและสถาบันอุดมศึกษา จะเกิดการเชื่อมโลกธุรกิจและอุตสาหกรรมหรือสาขาอาชีพอื่นกับโลกของการศึกษาเข้าด้วยกัน มีการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงลึกของโลกทั้ง 2 ใบบ โดยริเริ่มความสัมพันธ์ของการมีส่วนร่วมขององค์กรผู้ใช้บัณฑิตตั้งแต่การจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาความช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้เข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ (Knowledge-based Society) และการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) การพึ่งพากันของความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล และเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรบุคคล และเครื่องมือหรือเทคโนโลยีของทั้ง 2 ฝ่ายอย่างมีประสิทธิภาพจนปรับตัวเป็นหุ้นส่วน (Partnership) หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder)

6) การเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ สหกิจศึกษาจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ภาครัฐ ภาคองค์กรผู้ใช้บัณฑิต และภาคการศึกษา เป็นการเรียนรู้ร่วมกันในการพัฒนาความรู้ความสามารถของแต่ละฝ่าย สหกิจศึกษาจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการลงทุนทางการศึกษา และต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มความสามารถในการทำงานของบัณฑิตซึ่งตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต และสร้างความเชื่อมั่นในการลงทุนที่ต้องใช้กำลังคนระดับสูงเป็นจำนวนมาก

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๗
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	๘
สารบัญ	๗
สารบัญแผนภาพ	๗
สารบัญตาราง	๗
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความหมายของสหกิจศึกษา (Cooperative Education)	1
1.2 หลักการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษา	
1.2.1 ทฤษฎีพื้นฐาน	1
1.2.2 การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL)	2
1.2.3 หลักสูตรสหกิจศึกษาในต่างประเทศ	4
1.2.4 หลักการและวิธีปฏิบัติของมหาวิทยาลัยชั้นนำทางสหกิจศึกษา ในต่างประเทศ	6
1.2.5 การจัดหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต	9
1.3 สหกิจศึกษาในประเทศไทย	
1.3.1 ความสัมพันธ์ของทฤษฎีและการปฏิบัติ	9
1.3.2 จุดกำเนิดสหกิจศึกษาในประเทศไทย	9
1.3.3 พัฒนาการของสหกิจศึกษาในประเทศไทย	10
1.3.4 ความสำคัญของสหกิจศึกษาในมุมมองขององค์กรผู้ใช้บัณฑิต	10
1.3.5 รูปแบบความหลากหลายของการจัดหลักสูตรสหกิจศึกษา	11
1.3.6 ปัญหา อุปสรรค และสัมฤทธิ์ผลของสหกิจศึกษาในประเทศไทย	13
1.3.7 ประโยชน์ของสหกิจศึกษา	17
บทที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมสหกิจศึกษา	
2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก	20
2.2 สรุปสภาพแวดล้อมสหกิจศึกษา	21
บทที่ 3 วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	
3.1 วัตถุประสงค์	23
3.2 เป้าหมาย	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4	
กลยุทธ์ มาตรการ แผนการดำเนินงาน โครงการและกิจกรรม	
4.1	25
4.1.1	25
4.1.2	26
4.1.3	26
4.1.4	28
4.1.5	28
4.2	29
4.3	33
บทที่ 5	
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ	
5.1	42
5.2	42
5.3	42
5.4	43
5.5	43
5.6	43
ภาคผนวก	
1.	I
2.	V
3.	VII
4.	XI
5.	XIV
สารบัญแผนภาพ	
แผนภาพที่ 2-1	22
สารบัญตาราง	
ตารางที่ 1-1	2
ตารางที่ 1-2	7
ตารางที่ 4-1	30
ตารางที่ 4-2	34